

„Maga Attila állt ott előttünk”

*Hogyan születtek az Álom hava című film jelmezei?
– erről faggattuk Morvay Ibolya gödi iparművészt*

Bicskei Zoltán magyarkanizsai rendező Álom hava című filmjét ezekben a hetekben Vajdaság- és Magyarország-szerte számos településen vetítik, több helyszínen a jelmezeket, kellékeket kis kiállítás keretében megtekinthetik a nézők.

Ezeknek a XVII. századi öltözékeket oly szemléletesen elénk varázsoló jelmezeknek a tervezője és kivitelezője Morvay Ibolya gödi iparművész. A budapesti Képző- és Iparművészeti Középiskola bórszakára járt, majd elvégezte az Iparművészeti Főiskola bórszakát.

Mint beszélgetésünk során hangsúlyozta, ő nem profinak mondott jelmeztervező, hanem csak egy autonóm textilművész, még álmában sem merült fel benne, hogy jelmezekkel is szeretne foglalkozni, amikor, volt középiskolai osztálytársától, Bicskei Zoltántól váratlanul jött számára ez a felkérés. Kérdésünkre, hogy hogyan készül fel valaki egy, a XVII. században játszódó film jelmezeinek megtervezésére, a következőt válaszolta:

– Munkamódszerem, hogy ha megtalál egy téma, akkor abba alaposan bele kell ásnom magam, rengeteget kell olvasni, tájékozódni, ebben az esetben is a kultúrtörténeti tárgyakon túl át kell gondolni, mi is történt az 1600-as évek végén. Olyan rövid határidőt kaptam a mintegy 20 jelmez megtervezéséhez, hogy el kellett vonulnom három hétre a kecskeméti alkotóházba, hogy csakis ezzel tudjak foglalkozni. Szakirodalommal felszerelve utaztam Kecskemétre, ott is remek könyvtárat találtam, úgyhogy ott megszülettek a tervek, amelyeket elfogadtak és megkaptam a munkát – hallottuk Morvay Ibolyától. Ő a tervezésen túl maga készítette a jelmezeket, a lábbeliktől a fejfedőig. Magától értetődő, hogy természetes anyagokat használt.

– A ma kapható alapanyagok voltak a kiindulópontok, ezeket aztán módszeresen „maceráltam”, hisz aki látta a filmet, tudja, a hosszú rabság után

a három vándor évek óta gyalogolt Törökországból hazafelé ezekben a gúnyákban, tehát bele kellett varnom az előéletüket is, rongyosra koptatni ezeket a jelmezeket – magyarázta. Egy-egy öltözék színe sem véletlen a filmben. A deák (Szilágyi Nándor) jelmezének koloritja volt kérdéses számomra, és bár képekről ismertem már a helyszínt, az egyik magyarkanizsai ruhapróba alkalmával arra kértem a rendezőt, menjünk el Aracsra, a pusztatemplomba, hisz tudjuk, a deák ott nevelkedett a papok között, ezért fontos, hogy ő ott szinte belesimuljon a templom kövei közé, hisz onnan indult, s tért vissza a vándorlása végén. Magamba szívtam a táj, a hely hangulatát, az auráját, ez inspirálta a köpenye színét, nyűtt felületét, így született ez a végleges jelmez. Vagy például az idő során úgy alakult, hogy díszletként Attila mögé egy sárgás, nagyon ikonikus motívumú gyapjúnemez-szőnyeg került, holott eredetileg a szereplő ruházatát nagyon díszesre, sárgászörösekben terveztem, tehát nyilvánvaló volt, hogy a hun királyt alakító Papp Lajos professzort nem öltöztethetem sárgába. Rengeteget törtem a fejem, miben éreznél jól magát, nem feszélyezné a számára szokatlan szerep a doktor urat, és akkor jött az ötlet: semmi más nem jöhet számításba, csak ez az egyszerű, minimálisra redukált tört fehér gyapjú anyagú királyi kosztüm, hisz egykori „munkaruhája” gyógyítóként, évtizedekig a fehér köpeny volt. A ruhapróbán, amikor dr. Papp Lajos felvette ezt az öltözéket, hát akkor ott, nekünk a rendezővel, Attila jelent meg előttünk, aki azonnal otthonosan mozgott benne, magának érezte első pillanattól. Minden egyes darabnál igyekeztem a szerep szerinti jellemeket erősíteni, ösztönös tudásom szerint támogatni, azokba gondosan belevarrva a szereplők elfedett titkait, tépelődéseiket a felszaggatott szálakkal, mint az életük során időközben őket ért sebeiket felszínre hozva, megmutatva, kihangsúlyozva

azt – elevenítette fel emlékeit a művész, aki azt is hangsúlyozta: ahhoz, hogy maga el tudja készíteni a jelmezeket, nagyon sokat köszönhet az összetett szakmai tudást adó remek iskoláinak, a művészeti középiskolának, ahova járt és a főiskolának, ahol Szilvitzy Margit textilművész volt a mestere.

A kellékek egy része Morvay Ibolya férjének, Viszt György grafikusművésznek a tehetségét dicséri.

– Egyebek mellett a kis szoborfaragásokat, a deák rongyokra rótt írásait is ő készítette, például az atya fapapucsát is vele faragtattam meg, mert úgy éreztem, a deákot felnevelő papnak a kornak megfelelő hosszú csuhája alatt, még ha csak pár

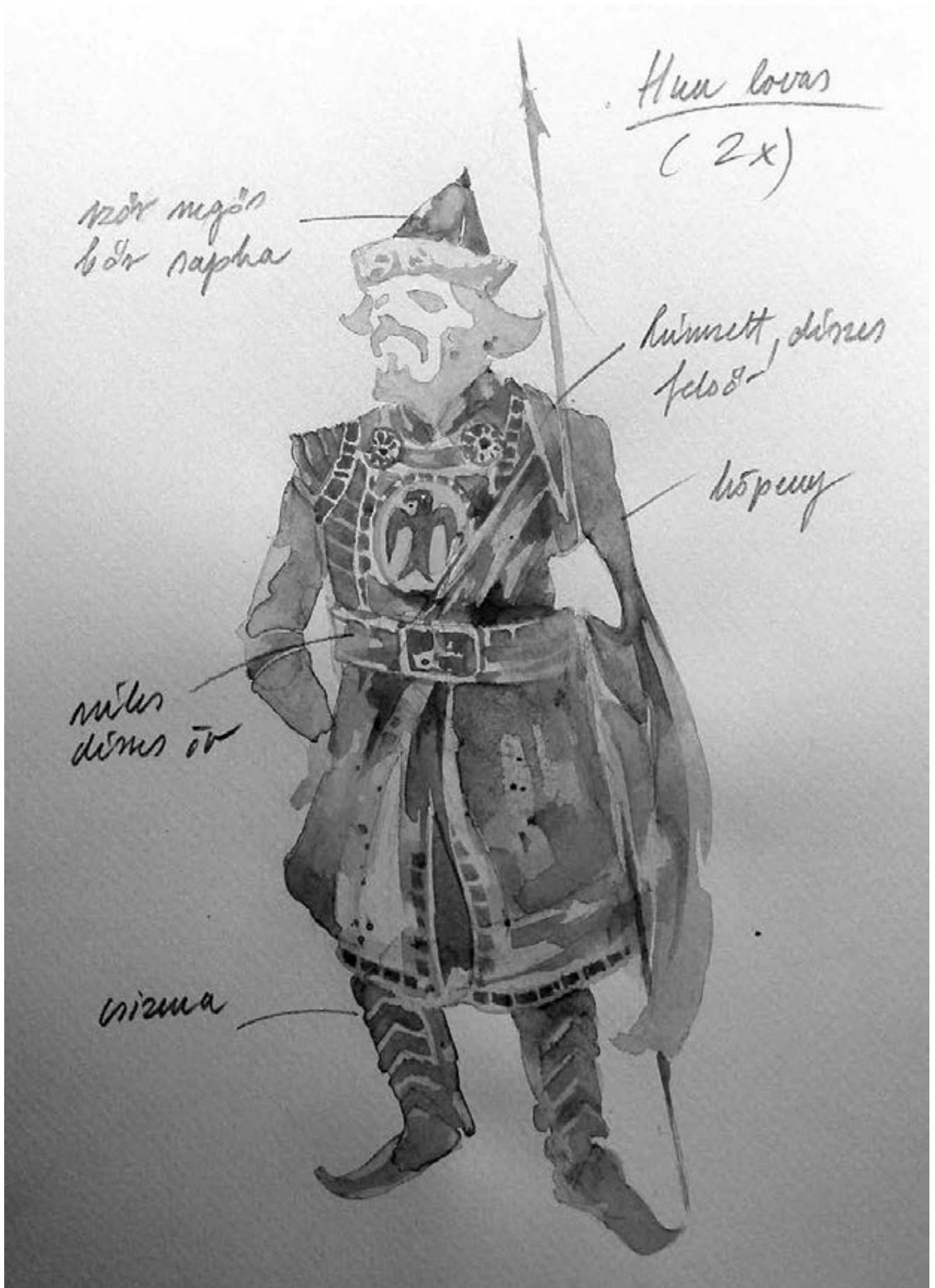
képkocka erejéig is, a kapcába bugyolált lábát fapapucsban kell megjeleníteni. Nagyon örültem, hogy a színész gond nélkül tudott benne járni is – jegyezte meg a tervező. Mint Morvay Ibolya elmondta, a tíz év alatt, amíg a film készült, nagy várakozással töltötte el, hogy egyszer csak lássa a kész, egész alkotást, hisz az alkotói folyamatban az volt a nagyszerű, hogy mindenki a stábból hozzátette a maga egyéni tudását, és így egyszer csak összeállt a film, melynek ezzel az egyszeri munkájával ő is részese lehetett.

Magyar Szó, 2017. május 18.

lány

- Alóruhácska — lárd v. clatch,
 textil hálószerű

